

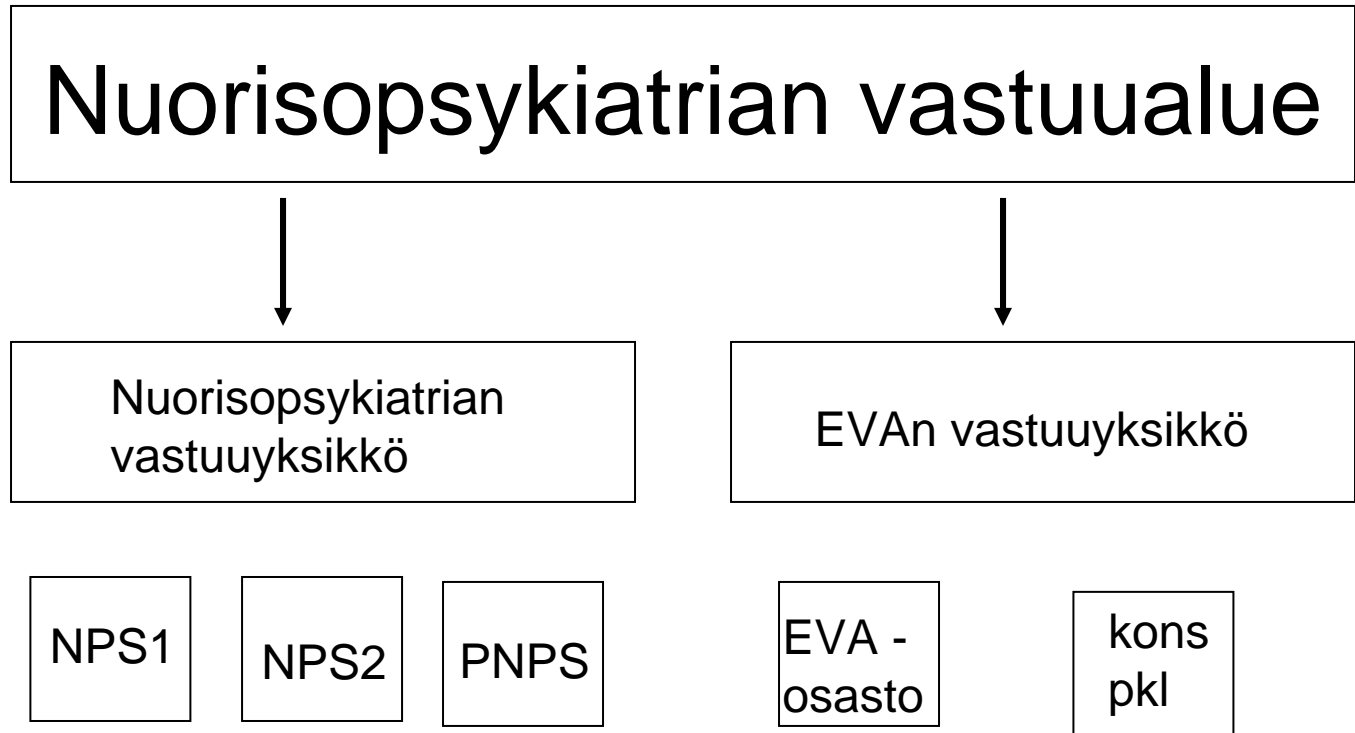
Nuorten mielenterveysyö opiskeluhuollossa

Riittakerttu Kaltiala-Heino
dosentti, vastuualuejohtaja

TAYS nuorisopsykiatrian vastuualue

Nuorisopsykiatrian vastuualue psykiatrian toimialueella

Mielenterveyden häiriöt nuoruusiässä 1

	esiintyvyys	sukup.
• Jokin mt-häiriö	15-25%	t>p
<u>Internalisoivat häiriöt</u>		
• Vakava masennustila	5-10%	t>p
• Kaksisuuntaiset mielialahäiriöt	<1%	t=p
• Paniikkihäiriö	<1%	t>p
• Sosiaalisten tilanteiden pelko	1-2%	t>p
• Pakko-oireinen häiriö	1-2%	t=p
• Sopeutumishäiriöt	5%	t=p
• Laihuushäiriö	<1%	t>p
• Ahmimishäiriö	2-5%	t>p

Mielenterveyden häiriöt nuoruusiässä 2

Eksternalisoivat häiriöt

- Päihdehäiriöt
- Käytöshäiriöt
- ADHD
- Autismin kirjon häiriöt

esiintyvyys sukup.

5-10% t<p

2-5% t<p

<5% t<p

<0.1% t<p

Marttunen ja Kaltiala-Heino 2007

Lisääntyvätkö...?

PÄIHDEONGELMAT

VÄKIVALTA

ITSETUHOISUUS

ASPERGERIN
OIREYHTYMÄ

ADHD

MASENNUS

Mt-häiriöiden trendejä nuoruusikäisillä

- Neuropsykiatristen häiriöiden, käytöshäiriöiden, syömishäiriöiden ja ahdistuneisuushäiriöiden ei ole osoitettu lisääntyneen nuoruusikäisillä
- Depressiot ovat ehkä lisääntyneet aikuisilla, mutta vakuuttavaa näyttöä nuoruusikäisistä ei ole
- Skitsofrenian insidenssi nuorilla ja nuorilla aikuisilla on vähentynyt
- Itsemurhien insidenssi on laskusuunnassa
- Nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen ei ole osoitettu lisääntyneen

Nuorisopsykiatrian lähetteet Pirkanmaalla

- Verrattuna vuoden 2003 lähetemääriin, avohoidon lähetemäärä oli v 2008 1.6-kertainen, ja osastohoidon lähetemäärä 3.2-kertainen

Miksi palvelujen käyttö lisääntyy?

- Tiedon lisääntyminen
- Leimautumisen väheneminen
- Palveluodotukset
- Uudet hoitoidikaatiot ja hoitomuodot
- Perheiden ongelmien lisääntyminen?
- Häiriöiden ja oireiden kanssa pärjääminen vaikeampaa kuin ennen?

Mielenterveyden häiriöt ovat nuoruusikäisten keskeisin sairausryhmä, ja ne ovat edelleen vahvasti alihoitettuja

Patel ym. 2007

Nuorten mielenterveyshäiriöt koulussa

- Lintsaaminen ja sairauspoissaolot
- Osallisuus koulukiusaamiseen
- Heikko suoriutuminen opinnoissa ja koulumenestyksen romahtaminen
- Toveripiirin hyljeksimäksi joutuminen
- Ruokailun laiminlyöminen

VÄKÄ-hanke 2006-2008

- Kartoitettiin nuorten mt-ongelmien ilmenemistä koulutyössä
- Mallinnettiin hankekoulujen oppilashuollon prosessia toistuvasti vakavalla tavalla käyttäytymisen tai tunne-elämän ongelmia ilmentävän nuoren auttamisessa
- Konsultoitiiin erikoissairaanhoido-oppilashuoltoryhmä
- Kouluterveydenhuollon rooli mielenterveystyössä?

Mielenterveyden edistäminen ja häiriöiden ennaltaehkäisy opiskeluhuollossa

- Psykososiaalisesti painottuva, perhekeskeinen terveystarkastus
- Oireiden seulonta ja motivoiva haastattelu riskioppilaille, oireenhallinta
- Koulukiusaamista vähentävät ohjelmat
- Poissaoloihin tarttuminen
- Yhteistyö perheen kanssa

Lievien ja keskivaikeiden häiriöiden hoito kouluterveydenhuollossa

- Motivoiva haastattelu
- Ahdistuksen hallinta
- Depressionhallintakurssi
- Käytöshäiriöiden hoito yhteistyössä kouluterveydenhuollon, oppilashuollon ja lastensuojelun kesken
- Päihteet puheeksi
- Erikoissairaanhoidon konsultaatio
- Hoitoonohjauksen reitit, hoitoketjut

NUPS hanke-ehdotus: nuorten alueellisen mt-palvelujärjestelmän kehittäminen

- Kunnat, joissa on psykiatrinen sairaanhoitaja nuorten mielenterveystyössä
- Kartoitetaan nuorten mielenterveystyöstä vastaavien interventiovalikoimaa ja osaamisen kehittämistarpeita, valitaan ensisijaiset kehittämiskohteet
- Tunnistaminen: riskiryhmät, seulonta, terveystarkastukset
- Hoito: ensisijaisiksi valikoituvat menetelmät
- Konsultaatio: yhteistyömallit, hoitoonohjaus, tapauskohtainen konsultaatiotuki
- Hoitoketjutyö – pitkän tähtäimen tavoite

Nuorisopsykiatrian juhlavuosi 2009

- 50 vuotta sitten avattiin maamme ensimmäinen nuorisopsykiatrinen osasto Pitkäniemen sairaalaan
- 30 vuotta sitten nuorisopsykiatrian koulutus alkoi suppeana erikoisalana
- 10 vuotta itsenäistä nuorisopsykiatrian erikoisalaa koulutuksineen ja palveluineen